

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՀՀ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐ

Ա. ՄԻՆԱՅԱՆ

« 10 » 03 2017թ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 23

Ձեռնարկողը՝

<<Նարվաննա>> ՍՊԸ

Ք. Արմավիրի, Սահմանապահների 46, բն.40

Գործունեությունը՝

**Երվանդաշարի բազալրի երևակման փարածքի
երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա
միջավայրի վրա ազդեցության նախնական
գնահատման հայտ**

<< Արմավիրի մարզ

<<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն>> ՊՈԱԿ-
տնօրեն՝

Վ. Սահակյան

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

թիվ ԲՓ 23

«10» 03 2017թ.

**ՀՀ Արմավիրի մարզի Երվանդաշատի բազալտի երևակման տարածքի
երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների նախնական
գնահատման հայտ**

Պատվիրատու՝	«Նարվանա» ՍՊԸ
Ներկայացված նյութեր՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ և կից փաստաթղթեր
Գործունեության կատեգորիա՝	«Գ»
Տեղադրման վայրը՝	ՀՀ Արմավիրի մարզ

Երվանդաշատի բազալտների երևակումը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզում, Արմավիր քաղաքից 20 կմ արևմուտք: Այն տեղադրված է Երվանդաշատ գյուղից 10 կմ դեպի արևելք 900-1200մ բացարձակ նիշերի վրա: ՀՀ Արմավիրի մարզի Երվանդաշատի բազալտի երևակման տարածքում նախատեսվում է իրականացնել երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքներ՝ երևակման ընդհանուր 6.0հա մակերեսով տարածքում:

Երվանդաշատի բազալտների երևակման և նրա հարակից տարածքի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են երկու կոմպլեքսի ապարներ՝ ստորին (միոցենի) և վերին (պլիոցեն-չորրորդական), որոնք կտրուկ տարբերվում են իրարից ինչպես պետրոգրաֆիական կազմով, այնպես էլ առաջացման պայմաններով, տեղադրմամբ ու մետամորֆիզմի աստիճանով:

Շրջանի կլիման չոր է, ցամաքային, խիստ ձմեռով և տաք ամռանով: Օդի ջերմաստիճանը ամռանը հասնում է +40°C-ի, իսկ ձմռանը մինչև -20-25°C: Օդի տարեկան միջին ջերմաստիճանը տատանվում է +6°C-ից մինչև +15°C: Տեղումների տարեկան միջին քանակը 300մմ է:

«Նարվանա» ՍՊ ընկերությունը Երվանդաշատի բազալտի երևակման երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքները նախատեսում է իրականացնել հետևյալ մեթոդաբանությամբ՝

- տեղամասի 1:1000 մասշտաբի երկրաբանական քարտեզի կազմման համար նախատեսվում է կատարել տեղամասի 1:1000 մասշտաբի տոպոգրաֆիական և երկրաբանական հանույթ,
- 10կմ որոնողական երթուղիների անցում,
- 6 հորատացքերի հորատում՝ մինչև 60մ ընդհանուր խորությամբ,
- սյունակային եղանակով օգտակար հաստվածքի ամբողջ հզորությամբ նմուշարկման իրականացում,
- փորձնական հանույթի իրականացում,
- լաբորատոր ուսումնասիրությունների իրականացում:

Ուսումնասիրվող տարածքում բազալտների հեռանկարայնության գնահատման համար կատարվելու է 1:1000 մասշտաբի երկրաբանահանույթային աշխատանքներ: Երկրաբանական

քարտեզ կազմելու համար նախատեսվում է կատարել տոպոգրաֆիական՝ հետախուզական փորվածքների և նմուշարկման տեղերի, ապարների երկրաբանական սահմանների գործիքային տեղադրմամբ և բոլոր փորվածքների մարկշեյդերական սպասարկում ամբողջ աշխատանքների տևողության ընթացքում: Նախատեսվում է հետախուզվող տարածքի վրա ստեղծել 1-ին և 2-րդ կարգի տրանզույացիոն ցանց: Տոպոմակշեյդերական աշխատանքները կկատարվեն պայմանագրային հիմունքներով:

Որոնողահետախուզական աշխատանքների համար եզրագծված տեղամասում նախատեսվում է կատարել 1:1000 մասշտաբի որոնողական երթուղիներ՝ դաշտի երկրաբանական կառուցվածքի և երկրաբանական սահմանների ճշտմամբ: Նախատեսվում է կատարել 10կմ որոնողական երթուղի:

Հետախուզվող տեղամասում բազալտները խորքում հետախուզելու նպատակով նախատեսվում է հորատել հորատանցքեր մինչև 10մ խորությամբ:

Հորատման աշխատանքները կիրականացվեն այդ նպատակով մասնագիտացված մասնավոր կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Այդ աշխատանքներով պետք է ապահովվի օգտակար մարմնի համապատասխան տիրույթից նվազագույնս 90% հորատահանուկի ելք:

Հորատումն իրականացվելու է ինքնաշարժ հորատող հաստոցներով՝ 132-ից 112մմ տրամագծի կարծր համաձուլվածքի թագիկներով: Ընդամենը նախատեսվում է հորատել միջինը 10մ խորությամբ թվով 6 հորատանցքեր:

Նախագծով նախատեսվում է հորատել 6 հորատանցք, որի համար 6 անգամ կկատարվի հորատող հաստոցի տեղակայում և ապատեղակայում:

Նախատեսվում է իրականացնել հետախուզական հորատանցքերի կապակցում, հորատահանուկի փաստագրում և նկարագրում: Կատարվելու է նմուշների վերցնում, դրանց պիտակավորում և փաթեթավորում նմուշարկման միջակայքերի նշմամբ: Տեղամասի տոպոհիմքի վրա կնշվեն հորատանցքերի տեղերը, որոնք կգրանցվեն համապատասխան մատյանում: Երկրաբանական փաստագրման աշխատանքները նախատեսվում է կատարել 1:100 մասշտաբով:

Օգտակար հանածոյի որակական, ֆիզիկամեխանիկական, քիմիական և պետրոգրաֆիական հատկությունների որոշման նպատակով բոլոր հորատանցքերը կենթարկվեն հանուկային մենակտորային նմուշարկման:

Հորատանցքերը կենթարկվեն համատարած և կետային (ընդհատվող տիրույթներով) նմուշարկվող առավելագույնը 2մ երկարությամբ հանուկային նմուշներով:

Ապարի քիմիական և պետրոգրաֆիական հատկությունների որոշման համար կվերցվեն համապատասխան քանակությամբ հանքակտորներ: Ընդամենը նախատեսվում է վերցնել 20 հանուկային և 3-ական քիմիական և պետրոգրաֆիական հետազոտությունների համար նմուշ:

Լեռնային զանգվածից պիտանի բլոկների ելքի տոկոսի որոշման համար նախատեսվում է փորձնական բացահանքերի բացում 25x5x4 չափերով (500մ³ ծավալով), որից 150մ³ դեյլովիալ առաջացումներ, օգտակար հանածոյի փշրված ապարներ և 350մ³ թարմ ապարներ:

Նախատեսվում է 20 նմուշների ֆիզիկամեխանիկական հատկությունների ուսումնասիրություն և 3-ական նմուշների քիմիական ու պետրոգրաֆիական ուսումնասիրություն:

Կկատարվի ամբողջ փաստացի նյութի ընդհանրացումը և համակարգումը, երկրաբանական հաշվետվության կազմումն իր համապատասխան ներդիր քարտեզներով, հատակագծերով, կտրվածքներով և պաշարների գնահատմամբ:

Հորատման ժամանակ կօգտագործվեն նախկինում կառուցված ճանապարհները՝ դրանք նորոգելով:

Նախատեսվում է 6 հորատման հարթակների և դրանց մոտեցման ճանապարհների կառուցում մեխանիկական եղանակով՝ 4-րդ կարգի ապարներում:

Այդ աշխատանքների ծավալները ստորաբաժանվում են՝ 6 հորատման հարթակ: Մեկ հորատման հրապարակի մակերեսը կկազմի՝ 48մ²: Ընդհանուր մակերեսը կկազմի 248,0 մ² Վերականգնման ենթակա հողաշերտի ծավալը կկազմի՝ 49,6մ³: Ծրագրով նախատեսվում է նորոգել 0.5կմ ճանապարհ՝ 4մ խյնությամբ և 0.2մ խորությամբ՝ 400մ³ ծավալով:

Հետախուզվող տարածքում ինժեներաերկրաբանական և հիդրոերկրաբանական պայմանների /ջրաբեր հորիզոնների առկայությունը պարզելու համար/ պարզաբանման նպատակով նախատեսվում են կատարել համապատասխան դիտարկումներ:

Ինժեներաերկրաբանական հետազոտություններով նախատեսվում է պարզել հանքավայրի ապարների զանգվածների առանձնահատկությունները, դրանց անիզոտրոպիան, ապարների կազմը, դրանց ճեղքավորվածությունը, ապարների կազմվածքային յուրահատկությունները և այլն:

Անցած լեռնային փորվածքները, հանուկը պետք է ենթարկվեն ռադիոմետրական չափումների, ճառագայթահիգիենիկ հատկությունները պարզաբանելու համար:

Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների անվտանգությունն ապահովելու նպատակով նախատեսվում է իրականացնել անվտանգության տեխնիկական հրահանգի բոլոր պահանջները:

Տարածքի ուսումնասիրության ընթացքում շրջակա միջավայրը աղտոտվածությունից զերծ պահելու նպատակով անհրաժեշտ է օգտագործվող տեխնիկական շահագործել սարքին վիճակում՝ վնասակար գազերի գերնորմատիվային արտանետումները բացառելու համար:

Աշխատանքների տարածքը բուսականությունից զուրկ թեք լեռնային տարածք է:

Տարածքում երկրաբանահետախուզական աշխատանքները կատարվելու են հորատանցքերի հորատմամբ, մակերեսային լեռնային փորվածքների, հետախուզաառուների և հետախուզահորերի անցմամբ:

Այդ աշխատանքների իրականացման ընթացքում շրջակա միջավայրը աղտոտվածությունից զերծ պահելու նպատակով նախատեսվում է կիրառել բնապահպանական հետևյալ միջոցառումները.

- պարբերաբար հսկել մթնոլորտային օդի մաքրությունը հորատման հրապարակներում, ավտոճանապարհների վրա, նկատի ունենալով, որ օդում փոշու սանիտարական նորման չպետք է գերազանցի 0.004գ փոշի օդի 1մ³-ում,

- փոշեզրկման նպատակով աշխատանքային գոտիներում պարբերաբար կատարել ջրցանում,

- օգտագործվող ագրեգատներն աշխատեցնել սարքին վիճակում վնասակար գազերի գերնորմատիվային արտանետումները բացառելու համար:

Ինչպես նաև հորատող մեքենայի աշխատանքի ժամանակ նախատեսվում է վնասակար նյութերի արտանետումների քանակը փոքրացնելու համար սարքավորումների վրա վտանգավոր նյութերի չեզոքացուցիչների տեղադրում: Ինչպես նաև հետևել, որպեսզի մեխանիզմի աշխատանքի ժամանակ վառելիքի և քսայուղերի արտահոսք տեղի չունենա:

Նախատեսվում է որպես հորատման սպասարկող ճանապարհներ օգտագործել գոյություն ունեցող գրունտային ճանապարհները՝ վերջիններս բարեկարգելով:

Ջրային ավազանի կեղտոտում տեղի չի ունենա, քանի որ ուսումնասիրվող տարածքում գրունտային ջրերը բացակայում են, իսկ լեռնային աշխատանքների տեխնոլոգիայով արտահոսքեր չեն նախատեսվում:

Հողի վերին շերտի պահպանության նպատակով ծրագրով նախատեսվում է հորատահարթակների կառուցման ժամանակ հանել հողի շերտը, պահեստավորել, իսկ աշխատանքների ավարտից հետո, լանդշաֆտի վերականգնման նպատակով, ծածկել հողաշերտով՝ բաց թողնելով հանքային մարմնի տեղամասերը խրամներում:

Ռեկուլտիվացիայի ենթակա հողերի ծավալը հաշվարկվում է հորատահարթակների տարածքի մակերեսից: Հողաբուսածածկի շերտը վերականգնվում է 0.2մ խորության վրա:: Վերականգնման ենթակա փորվածքների ընդհանուր մակերեսը կազմում է 248մ²: Վերականգնման ծավալը կկազմի 49.6մ³:

Վերականգնումը իրականացվելու է ձեռքով III կարգի գրունտներով: Ռեկուլտիվացիայի համար նախատեսվող գումարը կկազմի՝ 30000դրամ:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ

Այսպիսով երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացման ընթացքում հնարավոր ազդեցությունը շրջակա միջավայրի բոլոր բաղադրիչների վրա թույլատրելի նորմայի սահմաններում է:

Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացվել են հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինները և հասարակայնությունը հավանություն են տվել նախագծի իրականացմանը: Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են ՀՀ բնապահպանության նախարարության ստորաբաժանումները: Փորձաքննական գործընթացում նախագիծը լրամշակվել է և հաշվի է առնվել արված դիտողություններն ու առաջարկությունները:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Մինչ գործունեության իրականացումն անհրաժեշտ է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստանալ համապատասխան համաձայնություններ և թույլտվություններ:
2. Երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է խստագույնս հետևել նախնական գնահատման հայտի փաստաթղթերում ամրագրված բնապահպանական միջոցառումների և սոցալ-տնտեսական ծրագրի պահանջներին, իսկ դրանց չբավարարման դեպքում ներառել լրացուցիչ միջոցառումներ՝ պարտադիր կարգով պահպանելով բնապահպանական բոլոր նորմերը:
3. Երկրաբանական ուսումնասիրության ընթացքում առաջացած շինադրի (կենցաղային աղբի), հեռացումն անհրաժեշտ է իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

<<Նարվաննա>> ՍՊԸ կողմից ներկայացված ՀՀ Արմավիրի մարզի Երվանդաշատի բազալտի երևակման տարածքի երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն, վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Մասնագետ

Զ. Զուռնաչյան